

ПЛАН РАДА РАТЕЛ-А У 2013. ГОДИНИ

1. ОПШТЕ ПОСТАВКЕ

Полазећи од законских и планских докумената, наведених у прилогу, а у складу са Законом о електронским комуникацијама (у даљем тексту ЗЕК), Управни одбор Републичке агенције за електронске комуникације (у даљем тексту Агенција) указује на циљеве Агенције у наредном вишегодишњем периоду, изражене кроз потребу обезбеђивања оптималних услова за даљи развој и примену информационо комуникационих система (ИКС), нових услуга и сервиса, чиме би се искористиле све погодности и предности које доноси савремено развијено информационо друштво, као друштво знања, успешности и напретка, а у складу са Дигиталном агендом Републике Србије и Декларацијом Уједињених нација.

Задатак Агенције у овом периоду обухвата активности које треба да обезбеде услове за даљи развој електронских комуникација коришћењем савремених ИКС-а. Неопходно је да развој буде равномеран на целој територији РС и да се осигурају услови за равноправно пословање свих учесника на тржишту, како у технолошком тако и у економском смислу. Даљи развој тржишта електронских телекомуникација може да се обезбеди коришћењем механизма за подстицање конкуренције, а када је то неопходно и применом инструмената тржишне регулације. Међу приоритетне задатке спада свеобухватна заштита интереса свих учесника на тржишту, посебно крајњих корисника, којима треба да буду понуђене нове, квалитетније, али и јефтиније, услуге. Подразумева се и обезбеђивање оптималног и рационалног коришћења свих државних ресурса: фреквенција, нумерације и домена.

У складу са наведеним циљевима, Агенција дефинише следеће конкретне активности које ће се започети у 2013. и наставити у наредном периоду:

- повећање пенетрације широкопојасног приступа, у циљу достизања потребног нивоа брзина преноса, на бази фиксне и бежичне приступне инфраструктуре, према планским документима,
- подстицање инвестиција у фиксну инфраструктуру, развојем конкуренције и применом принципа општег овлашћења за обављање делатности електронских комуникација у фиксним мрежама,
- подстицање инвестиција у бежичну инфраструктуру, покретањем поступака јавног надметања за доделу права на коришћење фреквенција; увођење нових оператора који ће користити опсеге ослобођене током 2013. године и стварање услова за наставак тог процеса у следећој години,
- обезбеђивање услова за равноправно пословање свих учесника на тржишту, како у погледу имплементираних технологија, тако и у погледу пословања.

- обезбеђивање даљег развоја тржишта електронских комуникација коришћењем механизма за подстицање конкуренције (ex ante), а, када је то неопходно, и применом тржишне регулације и свих њених расположивих мера (ex post),
- праћење релевантних тржишта у циљу стварања повољног амбијента за пословање оператора и, уколико је потребно, утврђивање оператора са ЗТС,
- наставак праћења испуњавања регулаторних обавеза од стране оператора са ЗТС,
- проширење броја услуга и обезбеђивање Универзалног сервиса,
- рад на свеобухватној заштити интереса свих учесника на тржишту, оператора, провајдера, а нарочито крајњих корисника.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА СТРАТЕШКИХ ЗАДАТАКА

Имајући у виду наведене опште поставке, Управни одбор РАТЕЛ-а у овом документу дефинише оквир Плана рада за ову годину, у коме се као стратешки задаци намећу следеће активности које су већ започете, те их треба интензивно наставити у овој и наредним годинама:

- обезбеђивање регулаторних услова за изградњу и развој Националне широкопојасне мреже (NBN) да би се, у складу са Стратегијом и акционим планом за развој широкопојасног приступа у Републици Србији до 2012. године /6/ и Извештајем Комисије за широкопојасни приступ и дигитални развој /10/, сваком грађанину наше земље обезбедио широкопојасни приступ Интернету и на тај начин омогућило значајно повећање ефикасности пословања, односно развој свих производних али и социјалних сегмената друштва,
- обезбеђивање регулаторних и нормативних услова за прелазак са аналогног на дигитално земаљско емитовање телевизијског програма до датума предвиђеног у стратегији /4/. Овакав вид емитовања омогућиће грађанима квалитетнији пријем сигнала, али ће им понудити и нове ТВ сервисе,
- имплементација дигиталне дивиденде, што подразумева анализу, планирање и обезбеђивање регулативе за део фреквенцијског спектра који ће бити ослобађен дигитализацијом емитовања у радио-дифузији. Потенцијали које пружа коришћење овог дела спектра представљају нови изазов, како са становишта техничких, тако и економских услова,
- активно учествовање у раду Тела европских регулатора у области електронских комуникација (*Body of European Regulators for Electronic Communications - BEREC*) у циљу обезбеђивања даљег развоја тржишта електронских комуникација у РС у складу са регулативом Европске уније. РАТЕЛ је маја 2012. године постао члан овог регулаторног тела ЕУ и учествује у његовом раду у статусу посматрача.

У складу са наведеним стратешким активностима планиране су следеће мере за ефикасно спровођење политике и стратегије развоја сектора телекомуникација:

- 2.1. рад на изради Акционог плана Стратегије развоја електронских комуникација у Републици Србији од 2010. до 2020. године, уз посебно инсистирање на развоју телекомуникационе инфраструктуре и подстицању увођења нових сервиса, што захтева испуњење следећих задатака:
 - имплементације свих неопходних регулаторних мера за отворени приступ и јачање конкуренције између оператора које до сада нису спроведене,

- припреме регулаторних мера и услова који ће обезбедити убрзани развој широкопојасних мрежа, као и услова који ће обезбедити улагање у развој савремене телекомуникационе инфраструктуре у неразвијеним подручјима,
- разматрања регулаторних мера за развој и увођење нових бежичних технологија,
- доношење регулаторних и техничких услова за имплементацију савремених технологија у мрежама за приступ,
- стварања услова за примену и регулисање нових сервиса и услуга, посебно пакета услуга, као и за регулисање тарифне политике у овој области,
- стварања услова за перманентни мониторинг и контролу фреквенцијског спектра на целој територији РС,
- подршка изради регистра телекомуникационе инфраструктуре оператора, органа државне управе, локалне самоуправе, јавних предузећа и функционалних система, тамо где је то могуће,
- координирања активности на плану подстицања домаћих и иностраних инвестиција на тржишту телекомуникација,
- учешћа у дефинисању приоритетних научноистраживачких и развојних пројеката од националног значаја у области телекомуникација, чија реализација треба да омогући остварење циљева из стратегије развоја телекомуникација.

2.2. конкретне активности Агенције на реализацији набројаних задатака, систематизоване на следећи начин:

- регулаторне активности и мере за унапређење сектора телекомуникација,
- регулаторне активности и мере за унапређење и развој тржишта електронских комуникација,
- активности везане за унапређење и развој Агенције,
- сарадња са другим институцијама и организацијама.

2.3. спровођење Акционог плана Стратегије за прелазак са аналогног на дигитално емитовање радио и телевизијског програма у Републици Србији.

3. РЕГУЛАТОРНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СЕКТОРА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

3.1 Управљање ограниченим ресурсима:

3.1.1. израда нових и измене постојећих планова расподеле у складу са Планом намене:

- правилник о утврђивању Плана расподеле фреквенција/локација/области за терестричке дигиталне ТВ радио-дифузне станице у UHF опсегу,
- План расподеле радио-фреквенција у опсегу 3,4 - 3,8 GHz (BWA и MFCN),
- допуна Плана расподеле радио-фреквенција за UMTS/IMT-2000 радио-систем због технолошке неутралности,
- План расподеле радио-фреквенција за MFCN у опсегу 2500 - 2690 MHz,
- допуна Плана расподеле радио-фреквенција за GSM 900/DCS 1800 радио-системе ради омогућавања технолошке неутралности,
- План расподеле радио-фреквенција за MMDS системе у опсегу 11,7 - 12,5 GHz.
- коришћење опсега око 10 GHz, 24,5 - 26,5 GHz и 28,5 - 29,5 GHz,

- израда предлога измена и допуна Плана расподеле фреквенција/локација за терестричке аналогне FM и TV радио-дифузне станице,
- 3.1.2. предлог измена Плана намене због усклађивања са резултатима WRC-12,
- 3.1.3. рад на изради преосталих општих аката предвиђених Законом о електронским комуникацијама и допунама и изменама постојећих:
 - Правилник о коришћењу радио-фреквенција по режиму општег овлашћења,
 - предлог измена и допуна Правилника о обрасцима захтева за издавање појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција у делу који се односи на дигиталну терестричку телевизију,
- 3.1.4. координација са суседним државама у области радио-комуникација:
 - припрема координационих споразума за опсеге 800 MHz и 2600 MHz са суседним државама,
 - анализа важећих координационих споразума са суседним државама и покретање њиховог усклађивања са новим плановима расподеле,
 - координација фреквенција са другим администрацијама по захтеву и потреби,
 - нотификовање фреквенција у Међународној унији за телекомуникације (*International Telecommunication Union - ITU*), анализа података објављених у билтену Бироа за радио-комуникације ITU-а (*Bureau of Radiocommunications International Frequency Information Circular - BR IFIC*).

3.2. Регулисање начина, услова и обима рада оператора:

- 3.2.1. рад на допуни Закона о електронским комуникацијама након анализе његове примене и оцене усаглашености са регулаторним оквиром ЕУ,
- 3.2.2. решавање спорних односа између оператора који проистичу из примене општих аката Агенције,
- 3.2.3. одговори на тужбе поднете од стране оператора, а поводом донетих одлука и решења Агенције,
- 3.2.4. редовне активности:
 - анализирање пријава и поднете документације, упис оператора у регистар и његово ажурирање, издавање потврда о упису оператора који обављају делатност електронских комуникација у регистар,
 - проверавање испуњености услова из лиценци које су издате операторима,
 - рад на прегледу пројеката и издавању сагласности за међународно повезивање оператора,
 - подношење кривичних пријава за кривична дела учињена у области електронских комуникација; припрема поднесака и заступање Агенције пред надлежним судовима у извршним, парничним, прекршајним и кривичним судским поступцима и управним споровима, као и праћење одговарајућих база података о субјектима против којих се воде ти поступци,
 - имплементација централне базе пренетих бројева у фиксним мрежама,
 - имплементација базе података о врсти, расположивости и географској локацији капацитета који могу бити предмет захтева за заједничко коришћење или приступ.

3.3. Заштита корисника, оператора и других учесника на тржишту:

- контрола коришћења радио-фреквенцијског спектра, заштита од штетних сметњи,
- контрола параметара квалитета одређених јавно доступних услуга,
- контрола обављања делатности електронских комуникација,

- рад на заштити корисника и унапређивање те области, у складу са надлежностима из Закона о електронским комуникацијама и Закона о заштити потрошача, као и са искуствима земаља у региону, уз разматрање испуњености услова за предузимање одговарајућих мера према операторима који не извршавају своје обавезе у складу са Законом и сарадња са организацијама за заштиту потрошача и другим органима који се баве овом облашћу,
- доношење и усвајање акта о садржају обавештења о условима за једнострану измену услова и раскид уговора,
- доношење протокола о сарадњи са Министарством спољне и унутрашње трговине и телекомуникација по питању инспекцијског надзора,
- рад на предметима у вези са захтевима за доставу информација у складу са Законом о приступу информацијама од јавног значаја и на захтев Повереника за информације од јавног значаја и Заштитника грађана,
- примена Одлуке у вези са обимом и начином на који оператори објављују податке о понуди услуга универзалног сервиса,
- примена Правилника о начину обрачуна трошкова универзалног сервиса и Правилника о начину документовања прекомерних трошкова универзалног сервиса и мерилима за остваривање права на њихову надокнаду,
- предлог правилника којим се ближе прописују обим, географска покривеност и квалитет пружања услуга универзалног сервиса, као и захтеви у погледу обезбеђивања једнаких могућности за особе са инвалидитетом, а који доноси Министарство.

3.4. Технички прописи и пратећа регулатива

3.4.1. израда нових и завршавање започетих прописа:

- измена Правилника о радио и телекомуникационој терминалној опреми,
- Упутство за постављање електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме при изградњи пословних и стамбених зграда,
- Упутство о оптичким мрежама за приступ,
- Упутство о начину и условима приступа и заједничког коришћења електронске комуникационе инфраструктуре и повезане опреме,
- Упутство за кабловску канализацију,
- Упутство који се уређују технички захтеви за поједине врсте електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме и терминалне опреме.

3.4.2. Редовне активности:

- издавање потврда о усаглашености и извода из регистра,
- ажурирање података у регистру Агенције,
- додела бројева и адреса у складу са Планом нумерације, обрачун накнада за издавање решења о додели нумерације и израда решења о додели нумерације, вођење евиденције и ажурирање регистра базе података о коришћењу нумерације.

4. АКТИВНОСТИ НА УНАПРЕЂЕЊУ И РАЗВОЈУ ТРЖИШТА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА

4.1. Контрола примене свих регулаторних обавеза од стране оператора са значајном тржишном снагом (ЗТС):

- наставак праћења регулаторних обавеза на свим тржиштима на којима је утврђен оператор са ЗТС, а, по потреби, спровођење додатних анализа ради евентуалног предузимања корективних регулаторних мера,
- праћење доследне примене трошковног принципа и поштовања стандардних понуда за великопродајне услуге које су предмет регулације,
- активности усмерене ка континуираном креирању предвидивих и недискриминаторских услова пословања за све операторе на овом тржишту.

4.2. Доследна примена трошковног принципа у формирању цена услуга које се регулишу:

- почетак примене новог модела обрачуна трошкова и учинка, заснованог на текућим трошковима, а на основу финансијских извештаја из претходне године,
- верификација исправности раздвајања трошкова и учинка и усклађености извештаја оператора са методологијом текућих трошкова, коју ће обављати независни ревизор ангажован од стране Агенције, а на основу регулаторног извештаја оператора и извештаја независног ревизора којег је ангажовао оператор,
- ребаланс тарифа у циљу отклањања евентуалних диспаратитета између малопродајних и великопродајних цена, уколико Агенција и независни ревизор на основу достављених регулаторних извештаја за претходну годину утврде да не постоји доследна примена трошковног принципа.

4.3. Даљи развој методологије регулисања цена и поспешивања конкуренције на тржишту, уз усклађивање са трендовима и искуством ЕУ:

- настављање развоја методологије за регулисање цена пакета и њене примене, у складу са начином на који се она примењује у ЕУ.
- периодичне бенчмарк анализе великопродајних цена терминације у мобилним мрежама, ради провере њихове коректности, с обзиром на то да, према анализама, још није обавезна њихова трошкова заснованост, већ само контрола цена.

4.4. Остале редовне активности

4.4.1. анализа тржишта

- економско-финансијска анализа појединих сегмената пословања оператора,
- прикупљање и обрада података добијених од свих оператора и израда и објављивање Прегледа тржишта телекомуникација у републици Србији за 2012. годину,
- уношење података у упитнике које достављају IRG/BEREC, ITU и Cullen International и учешће на састанцима које организују ова тела,
- праћење цена различитих телекомуникационих услуга у земљи и окружењу,
- арбитража и решавање приговора оператора у вези са поступањем оператора са ЗТС.

4.4.2. Набавке:

- унапређење система утврђивања и планирања потреба за набавкама добара и сулуга,
- повећање ефикасности система јавних набавки,
- унапређење система праћења и контроле реализације набавки,
- усклађивање процедура и организације рада са одредбама новог Закона о јавним набавкама.

4.4.3. Финансије и рачуноводство:

- обрачун накнада за коришћење радио-фреквенција, као и свих других врста накнада за обављање делатности електронских комуникација,
- примена буџетског контног плана и вођење пословних књига са пратећим обрачунима (финансијско рачуноводство);
- екстерно полагање рачуна (састављање скупа званичних финансијских извештаја за 2012. годину и припрема за њихово усвајање до 28. фебруара 2013. године),
- припрема неопходне документације за независну екстерну ревизију и ангажовање запослених у току вршења ревизије финансијских извештаја за 2012. годину;
- интерно полагање рачуна (састављање полугодишњих финансијских извештаја и анализа за УО); управљање приходима, трошковима, потраживањима, капиталом Агенције, обавезама и новчаним токовима,
- текућа плаћања, ликвидација рачуна, обрачуни зарада и други обрачуни од значаја за несметано оперативно и финансијско пословање Агенције,
- припрема Финансијског плана Агенције за 2014. годину и његово усвајање у 2013. години, у року који предвиђа Закон,
- прилагођавање вођења пословних књига Агенције и финансијских процедура променама које се очекују у другим финансијским прописима и третману прихода Агенције, услед извршених измена у Закону о буџетском систему из 2012. године.

5. ПОСЛОВАЊЕ, ОРГАНИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ АГЕНЦИЈЕ

5.1. Рад Управног одбора и Агенције у целини:

- анализа и праћење реализације стратешких задатака Агенције,
- доношење општих одлука које се односе на текуће регулаторне обавезе Агенције у складу са ЗЕК,
- избор ревизора за 2013. годину,
- усвајање предлога јавних набавки за 2014. годину и доношење одговарајућег акционог плана,
- усвајање годишњег извештаја о анализи тржишта и доношење мера за даље активности на овом пољу,
- доношење предлога Плана јавних набавки за 2014. годину,
- доношење предлога Финансијског плана за 2014. годину,
- доношење Плана рада за 2014. годину,
- разматрање и усвајање извештаја директора о постигнутим резултатима.

5.2. Организација и развој

5.2.1. решавање имовинско-правних односа:

- преузимање треће парцеле у Добановцима,
 - израда главних пројеката за контролно-мерни центар у околини Суботице, нове техничке зграде у Добановцима, нове монтажне гараже за смештај мерних и других возила у Добановцима и за приступни пут контролно-мерном центру у Нишу,
 - куповина зграде КМЦ Ниш од Војске Србије,
 - одржавање постојећих објеката у Добановцима и Нишу,
- 5.2.2. централна база пренетих бројева:
- пуштање у рад централне базе пренетих бројева у фиксним мрежама,
 - перманентно одржавање централне базе пренетих бројева у мобилним мрежама.
- 5.2.3. систем за управљање документима:
- континуирано одржавање и унапређење система за управљање документима,
- 5.2.4. инфраструктура:
- инсталирање и конфигурирање новог система за складиштење података и чување сигурносних копија података,
- 5.2.5. базе података:
- завршетак пројекта унапређења базе података дозвола за радио станице и повезивања са базом података техничких прегледа и мерних резултата,
- 5.2.6. наставак рада на новој, савременијој, кориснички оријентисаној Интернет презентацији Агенције, као и израда портала е-РАТЕЛ који представља основу за електронско пословање РАТЕЛ-а, да би се корисницима омогућио приступ нивоа 3, 4 и 5,
- 5.2.7. наставак улагања у људске ресурсе, стално усавршавање запослених, посебно у складу са савременим стручним трендовима у европској и светској пракси, похађање конференција, курсева и семинара у циљу стручног усавршавања и обуке запослених,
- 5.2.8. организовање јавних наступа, присуство на стручним конференцијама и форумима; присуство скуповима које организују ITU, СЕРТ, ETSI, Cullen-International, удружења правника, произвођачи опреме и мерних инструмената и др,
- 5.2.9. писање и презентовање научно-стручних радова из различитих области електронских комуникација и регулативе,
- 5.2.10. наставак рада на решавању актуелних стручних питања из домена надлежности Агенције, уз активну улогу Стручног савета и научних и стручних институција.

6. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

6.1. Сарадња са учесницима на домаћем тржишту:

Да би могао да оствари своју основну улогу и, у оквиру сопствених надлежности, створи услове потребне за несметан развој телекомуникационог тржишта у Републици Србији и тиме обезбеди развој информационог друштва, РАТЕЛ мора да сарађује са надлежним државним органима, операторима, провајдерима, дистрибутерима, производним организацијама, научним и образовним институцијама и корисничким удружењима. Начини реализације те сарадње су следећи:

- стални контакти и консултовање са свим учесницима у телекомуникационом сектору,
- организовање јавних расправа, панел дискусија и округлих столова, како би се добили стручни и објективни закључци о појединим актуелним питањима.

6.2. Међународна сарадња:

Динамичан развој информационо-комуникационих технологија, односно услуга и опреме, захтева перманентно увођење нове регулативе. РАТЕЛ је маја 2012. године постао члан Регулаторног тела ЕУ за електронске комуникације у статусу посматрача, а септембра 2012. члан европске Групе независних регулатора (*Independent Regulators Group – IRG*), што представља признање РАТЕЛ-у за досадашње успешно регулисање тржишта телекомуникација у РС. Подразумева се да ова чланства доносе нове обавезе и захтевају стално присуство на свим скуповима које организују BEREC и IRG и активно учествовање у раду свих радних група ових институција. РАТЕЛ у својству регулатора активно учествује у раду Међународне уније за телекомуникације, Европске конференције поштанских и телекомуникационих администрација (*European Conference of Postal and Telecommunications Administrations - СЕРТ*) и Европског института за стандардизацију у телекомуникацијама (*European Telecommunications Standards Institute - ETSI*). Учешће у раду набројаних међународних институција захтева интензивну и непосредну сарадњу са регулаторним телима и другим стручним институцијама држава у окружењу и Европској унији, која се, осим кроз заједнички рад у оквиру међународних институција, реализује и организовањем билатералних и мултилатералних сусрета са агенцијама из земаља Европске уније и окружења.

ПРИЛОГ:

Приликом израде Плана коришћени су следећи документи:

1. Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“ број 44/10),
2. Стратегија развоја електронских комуникација у Републици Србији од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“ број 68/10),
3. Акциони план за реализацију Стратегије развоја телекомуникација у РС у периоду од 2006-2010. године, који је Влада Србије донела децембра 2008,
4. Стратегија и акциони план за прелазак са аналогног на дигитално емитовање радио и телевизијског програма у Републици Србији („Службени гласник РС“ број 53/09) и Одлука о изменама Стратегије за прелазак са аналогног на дигитално емитовање телевизијског програма у Републици Србији („Службени гласник РС“ број 18/12)
5. Акциони план за спровођење eSEE Agende+ до 2012. године,
6. Стратегија и акциони план за развој широкопојасног приступа у Републици Србији до 2012. године („Службени гласник РС“ бр. 84/09),
7. Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији до 2020. године („Службени гласник РС“ број 51/10),
8. Национална стратегија привредног развоја 2006-2012, коју је Влада Србије донела новембра 2006. године, али није објављена у „Службеном гласнику“,
9. Акциони план за испуњење Годишњег извештаја Европске комисије за 2010. годину.
10. Будућност изграђена на широкопојасним комуникацијама - Извештај Комисије за широкопојасни приступ и дигитални развој, ITU, UNESCO, РАТЕЛ, 2011.